

Una sentència maleïda

- El grup pro-Estatut del TC no pot pactar amb el contrari perquè renunciaria a la raó constitucional

JOSÉ ANTONIO GONZÁLEZ CASANOVA*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 14.04.10

El recurs del PP contra l'Estatut tenia com a finalitat principal que José Luis Rodríguez Zapatero perdés les eleccions del 2008. L'estratègia va ser mobilitzar els peons del partit al Tribunal Constitucional (TC), aconseguir, amb arguments risibles, la recusació d'un magistrat progressista i prosseguir sense descans una sèrie d'estratagemes per aconseguir la majoria de vots contrària a la norma estatutària. Paradoxalment, aquest joc va endarrerir tant la desitjada sentència que van passar les eleccions generals i a Mariano Rajoy no li va servir de res la seva estratègia. Va haver de recórrer a la catalanofòbia i tampoc li va compensar en vots espanyols la dura derrota que va patir a Catalunya. Dos anys més tard, la rocambolesca feina del TC, airejada per la premsa amb ambigua intencionalitat, ha polititzat encara més la futura sentència i ha servit per exacerbar els ànims sobiranistes catalans.

El que és curiós és que, tot i les filtracions, no ha transcendit res de les qüestions estrictament jurídiques, que són les que s'han de contrastar amb la norma constitucional. I la raó la veig en el fet que la possible incompatibilitat amb la norma és de poca transcendència i d'escassa importància. El que sí que s'ha difós com a perill greu per a l'Estatut ha estat el conjunt d'articles estatutaris d'alta significació política que el PP, amb notòria incultura, ha titllat d'inconstitucionals: Catalunya com a nació, bilateralitat confederal, discriminació del castellà, ruptura de la unitat del poder judicial, etcètera. Però passa que tots aquests articles

tenen una base indiscutible en la mateixa Constitució i han estat retocats i redactats per les Corts Generals de manera inatacable davant del previst recurs del PP. Per això mateix han servit de moneda retòrica de canvi entre el grup progressista del TC (on predominen catedràtics amb saber teòric sòlid) i el conservador (la majoria, exjutges del Suprem reticents a la Constitució).

No hi ha, per tant, cap informació sobre el debat jurídic, i massa sobre el debat polític, en sentit pejoratiu. Ara bé, com en tota política, es parla d'un pacte entre els dos grups del tribunal. Però el pacte és impossible perquè es tracta de dues concepcions del dret constitucional incompatibles entre si. Tota interpretació constitucional és política (en el bon sentit de la paraula), però el grup pro-Estatut no pot pactar amb el grup prorecurs del PP, ja que els arguments d'aquest són simplement ideològics (com en el procés de Garzón) i pactar-hi, com denunciava Miquel Roca fa uns dies, seria renunciar a una part de la raó constitucional i rebaixar-se a l'altura de l'oportunisme ideològic de l'altre grup. Aquest només pot cedir als arguments juridicopolítics pro-Estatut si l'hi ordena Rajoy. Però al murri dirigent, que només pensa sempre a substituir Zapatero, li interessa ara que aquesta sentència maleïda es congeli fins a les eleccions del 2012. I, en certa manera, també als altres partits implicats. Rajoy necessita el suport de CiU per governar a Espanya (com Aznar amb Pujol) i a Catalunya. Al seu torn, CiU no podria aliar-se amb el PP per recuperar la Generalitat per poc que la sentència fos desfavorable a l'Estatut que Mas va pactar a la baixa amb Zapatero. Podria perdre vots en favor d'una ERC enfortida, si bé a aquesta no sé si li interessa una sentència que, si és bona per al país, és dolenta per a l'independentisme; si és dolenta, l'obligarà a continuar aliada al PSC sense que aquest se sumi al seu projecte; i si és merament interpretativa

en l'aspecte essencial i anul·la algun article intranscendent, la sentència, igual que a Rajoy, li servirà per a molt poc. Tampoc al Govern socialista i al PSC els aniria malament que la sentència s'ajornés sine die o, com a mínim, es dictés en període no preelectoral. El president Montilla i el seu Govern podrien continuar executant les disposicions de l'Estatut, que cada dia que passi seran més difícils d'anul·lar a la pràctica, com aquest 35% que ja funciona sense que Espanya es trenqui.

No presumeixo de profeta i vés a saber com s'acabarà el culebró. Però tot sembla indicar que als partits en joc els interessa, per un motiu o altre, que la sentència es congeli. Que es dicti al si d'un Tribunal Constitucional per fi renovat, després d'un nou estudi i un posterior debat que, begin the beguine, pot durar fins a més enllà del 2012. Rajoy creu que aleshores ja serà president del Govern, segons les enquestes actuals i malgrat la corrupció generalitzada al seu partit. Per a mi, aquesta congelació suposaria tot el contrari: una putrefacció. El que és pútrid és el que és corromput. I des que es va aprovar l'Estatut, el PP ha estès al Tribunal Constitucional la seva permanent estratègia sobre les institucions de l'Estat. Si la sentència, favorable o no a l'Estatut, perjudica més Rajoy que Zapatero, al murri de Don Mariano no li importa gens dir-li: «Així et podreixis».

*Catedràtic de Dret Constitucional.